

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 24.10.2006
KOM(2006) 618 lõplik

ROHELINE RAAMAT

**KOHTUOTSUSTE TÄITMISE TÕHUSTAMISE KOHTA EUROOPA LIIDUS:
PANGAKONTODE ARESTIMINE**

(komisjoni esitatud)

{SEK(2006) 1341}

ROHELINE RAAMAT

KOHTUOTSUSTE TÄITMISE TÕHUSTAMISE KOHTA EUROOPA LIIDUS: PANGAKONTODE ARESTIMINE

Rohelise raamatu eesmärk on algetada huvitatud isikute vahel laiaulatuslik arutelu selle üle, kuidas parandada rahaliste nõuete täitmist Euroopa Liidus. Selles kirjeldatakse praeguses õiguslikus olukorras tekkivaid probleeme ja võimaliku lahendusena tehakse ettepanek luua pangakontode arestimise Euroopa süsteem.

Komisjon palub huvitatud isikutel esitada oma märkused enne 31. märtsi 2007 järgmisel aadressil:

European Commission
Directorate-General for Justice, Freedom and Security
Unit C1 – Civil Justice
B - 1049 Brussels
Faks: +(32 2)299 64 57
E-post: jls-coop-jud-civil@cec.eu.int

Huvitatud isikutel palutakse komisjonile selgesõnaliselt teatada, kui nad ei soovi oma märkuste avaldamist komisjoni veebilehel.

Komisjon kavatseb rohelises raamatus käsitletud teemal korraldada avaliku arutelu, millest kutsutakse osa võtma kõiki vastanuid.

1. SISSEJUHATUS

1.1. Praeguse olukorra puudused

Täitevmenetluse seadustikku nimetatakse tihti Euroopa tsiviilkohtumenetluse Achilleuse kannaks. Kuigi mitme ühenduse õigusaktiga on sätestatud kohtute pädevus, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmisele pööramise kord ning kohtute tsiviilmenetluses tehtava koostöö mehhanismid, ei ole seni esitatud seadusandlikku ettepanekut kohtuotsuste täitmise praktiliste meetmete kohta. Kohtuotsust, mille teine liikmesriik on täitmisele pööranud, täidetakse seni täielikult teise riigi õigusaktide kohaselt.

Riikide kohtuotsuste täitmist käsitlevate eeskirjade killustatus takistab tõsiselt võlgade sissenõudmist teisest riigist. Võlausaldajad, kes taotleavad kohtuotsuse täitmist teises liikmesriigis, põrkuvad erinevate õigussüsteemide, menetluste ja keelebarjääriga, mis põhjustavad täitevmenetluses lisakulusid ja viivitust. Võlausaldaja, kes soovib rahalise nõude täitmist Euroopas, püüab tavaliselt saavutada eesmärki võlgniku pangakonto(de)

arestimisega¹. Selline menetlus on olemas enamikus liikmesriikides ja kui see menetlus töötab laitmatult, on see tõhus vahend võitlemiseks tõrksate või petturitest võlgnike vastu.

Kui tänapäeval saavad võlgnikud peaaegu hetkega oma raha võlausaldajatele teadaolevatelt kontodelt üle kanda samas või mõnes teises liikmesriigis olevatele kontodele, siis võlausaldajad ei saa raha liikumist sama kiiresti tõkestada. Ühenduse olemasolevate õigusaktidega ei ole võimalik saada pangakonto arestimismäärust, mis kehtiks terves Euroopa Liidus. Määrusega 44/2001 (Brüssel I)² ei ole tagatud, et *ex parte* menetlusega saadud kaitsemeetet, näiteks arestimist, tunnustaks ja täidaks mõni teine liikmesriik peale selle, kus otsus tehti³.

Komisjon käsitles raskusi teisest riigist võla kättesaamisega oma 1998. aasta teatises „Euroopa Liidus kohtuotsuste langetamise ja täitmise tõhustamine“⁴. Pidades silmas liikmesriikide õigusaktide erinevust ja küsimuse keerukust, tehti selles ettepanek piirduda esialgu ainult pangakontode arestimise küsimusega⁵. Kaks aastat hiljem kutsuti vastastikuse tunnustamise programmis komisjoni üles parandama pangakontode arestimise meetmeid⁶. 2002. aastal avaldas komisjon *Euroopa Liidus kohtuotsuste täitmise tõhustamise uuringu* pakkumiskutse. Uuringu aruandes on analüüsitud olukorda 15 liikmesriigis ja tehtud ettepanek võtta vastu mitu Euroopa Liidus kohtuotsuste täitmise parandamise meetet, eeskätt pangakontode arestimise Euroopa määrus, sama eesmärgi täitev Euroopa kaitsemäärus ja mitu meetet, millega suurendatakse võlgnike vara läbipaistvust⁷. Viimati nimetatud küsimust käsitletakse 2007. aastal avaldatavas rohelises raamatus.

Teisest riigist võla kättesaamisega seotud riskid võivad takistada maksekorralduste vaba liikumist Euroopa Liidus ja siseturu toimimist. Maksete hilinemine ja mittemaksmine kahjustab ettevõtete ja tarbijate huve. On oht, et võla tagasinõudmise tõhususe erinevused Euroopa Liidus moonutavad konkurentsi tõhusa maksekorralduste täitmisega riikides tegutsevate ettevõtete ja mittetõhusa maksekorralduste täitmisega riikides tegutsevate ettevõtete vahel. Seetõttu tuleb kaaluda ühenduse meetmete võtmist selles valdkonnas.

2. VÕIMALIK LAHENDUS ON PANGAKONTODE ARESTIMISE EUROOPA SÜSTEEM

Võimalik lahendus on kehtestada pangakontode arestimise Euroopa määrus, mis kaitseks kõrvaldamise või ülekandmise eest võlausaldajale võlgu olevat või tema poolt väljanõutavat rahasummat, mis on võlgniku ühel või mitmel pangakontol Euroopa Liidus⁸. Sel määruisel oleks vaid kaitsev mõju, st sellega vaid blokeeritaks võlgniku vahendid tema pangakontol, kuid ei kantaks neid üle võlausaldajale. Menetluse väljatöötamisel arvestataks ka teatavaid tingimusi, s.h piisava kaitse pakkumist võlgnikule. Pangakonto arestimismäärust, mis on

¹ Terminoloogiline märkus: mõiste „arestimine“ tähendab käesolevas rohelises raamatus menetlust, millega kolmanda isiku valduses olev võlgniku vallasvara arestitakse või külmutatakse ning takistatakse kolmandal isikul valdamisest loobumist.

² Määrus (EÜ) nr 44/2001, 22 detsember 2000, EÜT L 12, 16.1.2001, p. 1.

³ Euroopa Kohtu otsus, 21.5.1980, C-125/79 (*Denilauer*)

⁴ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, EÜT C 33, 31.1.1998, lk 3.

⁵ Vt teatise 3. joonealune märkus lk 14s.

⁶ Meetmete programm kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, EÜT C 12, 15.1.2001, lk 1, 5.

⁷ Uuring nr JAI/A3/2002/02. Uuringu lõpparuanne on aadressil http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁸ Euroopa määrust saaks kasutada ka pettuse või kuriteoga seoses esitatavate tsiviilnõuete puhul.

antud ühes riigis, tunnustataks ja täidetakse terves Euroopa Liidus ilma, et selle täitmiseks tuleks anda eraldi täitmismäärust.

Sellise süsteemi saaks rajada kas terves Euroopas kehtiva uue iseseisva menetlusega, mida kasutatakse lisaks riigi enese õigusaktidega ettenähtud meetmetele, või liikmesriikide pangakontode arestimist käsitlevate eeskirjade ühtlustamisega sellekohase direktiivi abil. Viimasena nimetatud juhul tekib vajadus võtta vastu lisasätteid, et tagada ühes liikmesriigis antud arestimismääruse tunnustamine terves Euroopa Liidus.

Otsus kõnealuses valdkonnas uue õigusakti algatamise kohta sõltub mõjuhinnangust, milles analüüsitakse teisest riigist võla sissenõudmise probleemi suurust ja Euroopa eeskirjadele alternatiivsete lahenduste tõhusust. Käesolevas dokumendis esitatavad ettepanekud ei mõjuta mõjuhinnangu tulemusi.

1. küsimus: *Kas ELis võlgade sissenõudmise parandamiseks tuleks teie arvates vastu võtta pangakontode arestimist käsitlev ühenduse õigusakt? Kui jah, siis kas sellega tuleks luua terves Euroopas kehtiv iseseisev menetlus, või tuleks selle abil ühtlustada pangakontode arestimist käsitlevaid liikmesriikide õigusakte?*

2. küsimus: *Kas nõustute, et ühenduse õigusaktis tuleks käsitleda ainult kaitsemäärusi, millega ennetatakse raha pangakontolt väljavõtmist ja sealt ülekandmist?*

3. MENETLUS PANGAKONTO ARESTIMISMÄÄRUSE SAAMISEKS

3.1. Olukorrad, kus võlausaldaja võib esitada taotluse pangakonto arestimiseks

Tekib küsimus, millises rahalise nõude etapis peaks võlausaldajal olema võimalus taotleda arestimismäärust Euroopa süsteemi kohaselt. Võlausaldaja võib esitada oma õiguste kaitseks kaitsemääruse taotluse neljal erineval ajahetkel:

- enne nõude sisu käsitleva õigusmenetluse alustamist,
- põhihagi esitamise ajal,
- õigusmenetluse mis tahes hilisemal etapil ning
- ajavahemiku jooksul alates määruse andmisest ühes liikmesriigis kuni täitmismääruse andmiseni selles liikmesriigis, kus asub võlgniku pangakonto.

Väidetakse, et võlausaldajale tuleks anda võimalikult suur paindlikkus, võimaldades tal taotleda arestimismäärust menetluse mis tahes etapil. Seda arvestades tuleb hoolega läbi mõelda, kuidas piisavalt kaitsta võlgniku huve, eriti seoses ajutiste meetmetega enne põhihagi. Pangakonto arestimismäärus täiendaks Euroopas kehtivaid tsiviilõiguse õigusakte ja sobiks nendega kokku.

3. küsimus: *Kas pangakonto arestimismäärust peaks olema võimalik kasutada igal neljal punktis 3.1 nimetatud juhul või ainult mõnel neist?*

3.2. Määruse andmise tingimused

Pangakonto arestimismääruse võiks anda kohus lihtmenetluse korras vastavalt võlausaldaja taotlusele. Taotluse esitamiseks kasutatav vorm oleks kättesaadav kõikides ühenduse keeltes. Võlausaldaja peaks kõigepealt veenma kohust, et võlgniku vastu esitatav nõue on põhjendatud ("*fumus boni iuris*"). Nõude tõestamiseks peaks piisama täitmisele kuuluvast õigusest – kohtuotsusest või autentsest dokumendist. Võlausaldajal, kes taotleb pangakonto arestimismäärust enne täitmisele kuuluva õiguse saamist, tuleb esitada tõendid oma nõude tõestamiseks.

Seejärel tuleb võlausaldajal tõestada, et tema nõue on kiireloomuline, näiteks on oht, et ilma meetmeid võtmata ei ole võimalik nõuet täita ("*periculum in mora*"). Liikmesriikide õigussüsteemide erinevuse tõttu tuleb hoolikalt uurida selle tingimuse täpset olemust, pidades silmas vajadust tasakaalustada võlausaldaja ja võlgnike huve.

Kohtul peaks aga olema võimalik nõuda võlausaldajalt tagatist või kautsjonit, et kaitsta võlgnikku kahju eest, juhul kui põhimenetluse käigus otsustatakse meedet mitte võtta. Sellega seoses kerkib küsimus, kas tagatise suurus jääb kohtu otsustada või sätestatakse need riigi seadustega. Samuti tuleb kaaluda, kas saab kehtestada kohustust esitada tagatis ilma võlausaldaja vastutuse ühtlustamiseta selle kahju suhtes, mida võib võlgnikule põhjustada pangakonto põhjendamatu arestimine, kui võlausaldaja kokkuvõttes ei suuda oma nõuet kaitsta.

4. küsimus: *Milline peaks olema võlausaldaja kohustus tõestada kohtule, et tema nõue võlgniku vastu õigustab pangakonto arestimismääruse andmist?*

5. küsimus: *Kas kiireloomulisus peaks olema tingimus, et anda pangakonto arestimismäärus enne täitmisele kuuluva õiguse saamist? Kui jah, siis kuidas tuleks seda tingimust määratleda?*

6. küsimus: *Kas kohtul peaks olema otsustamisõigus küsimuses, kas pangakonto arestimismääruse andmisel nõuda võlausaldajalt tagatisdeposiidi või pangatagatise esitamist? Kuidas tuleks arvutada tagatise suurus?*

3.3. Võlgniku ärakuulamine

Arvestades mõne liikmesriigi tava võib väita, et taotlust ei saa suuliselt arutada ega sellest võlgnikule teatada enne pangakonto arestimismääruse täitmist, kuna muidu võidakse kahjustada eesmärki hoida ära raha ülekandmist võlausaldaja huvide vastaselt ja tagada meetme „üllatuslikkus“. Niisugusel juhul teavitatakse võlgnikku arestimise ajal ja talle antakse võimalus pangakonto arestimist vaidlustada.

7. küsimus: *Kas võlgnik tuleks ära kuulata enne pangakonto arestimismääruse vastuvõtmist või talle sellest teatada?*

3.4. Pangakonto kohta esitatavad andmed

Kui võlausaldaja taotleb pangakonto arestimismäärust, tekib küsimus, mis liiki ja kui põhjalikku teavet ta peab esitama võlgniku pangakonto(de) kohta. On selge, et ta peaks teatama võlgniku täpse nime, kuid raskem on kindlaks määrata, kui üksikasjalikud peaksid

olema andmed tema pangakonto kohta. Eriti mitmetahuline on probleem, kas võlausaldaja peaks esitama ka täpse(d) kontonumbri(d). Kuna mõnes liikmesriigis antakse pangakonto arestimismäärus ilma selle teabeta ja kuna võlausaldaja jaoks on nende andmete väljaselgitamine sageli ületamatu takistus, võib väita, et täpsete kontonumbrite esitamist ei pea tingimata nõudma. Kuid võlausaldaja peab esitama piisavalt üksikasjaliku teabe, et pangal oleks võimalik oma klient tuvastada ja hoida ekslikust isikutuvastamisest tulenev arestimiste arv võimalikult väike. Tuleb kaaluda, kas piisaks, kui lisaks võlgniku täpsele nimele teatatakse panga selle filiaali andmed, kus kontod asuvad.

8. küsimus: *Milline on väikseim andmehulk pangakonto kohta, mida on vaja pangakonto arestimismääruseks?*

3.5. Kohtualluvusega seotud küsimused

Kuna enamiku liikmesriikide kohtutel, kes teevad põhimenetluses otsuseid, on pädevad võtma kaitsemeetmeid, võidakse väita, et kohus, kes vastavalt ühenduse õiguse asjaomastele eeskirjadele on pädev asja arutama, peaks olema pädev vastu võtma kaitsemäärust ka Euroopa süsteemis.

Lisaks kohtule, kes on pädev menetlema põhihagi, võiks pangakonto arestimismääruse anda ka selle liikmesriigi kohus, kelle kodanik on süüdistatav (kui see on erinev), ja/või selle liikmesriigi kohus, kus asub pangakonto, mille suhtes kavatsetakse kasutada arestimismäärust.

Arvestades, et Euroopa õigusakti eesmärk on parandada praegust olukorda, mille kohaselt võlausaldaja peab minema selle liikmesriigi kohtusse, kus asub kõnealune konto, võib tekkida olukord, et võlausaldajal tekib eespool nimetatud riikide vahel valiku võimalus.

9. küsimus: *Kas olete nõus, et pangakonto arestimismääruse andmise pädevus peaks olema kohtutel, kes vastavalt ühenduse asjaomastele õigusaktidele on pädev asja arutama, ja/või nende liikmesriikide kohtutel, kus asub pangakonto? Kas süüdistatava elukohariigi kohtul peaks olema pädevus anda arestimismäärus isegi juhul, kui tal ei ole sellist pädevust määruse 44/2001 alusel?*

4. PANGAKONTO ARESTIMISMÄÄRUSE ULATUS JA PIIRID EUROOPA SÜSTEEMIS

4.1. Kaitstav summa

Konkreetses summa arestimine, mitte aga kogu võlgniku arestitava(te)l konto(de)l oleva raha blokeerimise lubamine piiraks kuritarvitamist ja oleks proportsionaalne. Summa peaks põhinema võlausaldaja nõutaval summal ning peaks sisaldama intressimakseid ja võlausaldajal saada olevaid kohtukuluseid. Tuleks kaaluda sedagi, mil määral tuleks arestimisega kaitsta täiendavaid summasid, eeskätt tulevase intressimakseid ning arestimise taotlemise ja teostamise käigus võlausaldajale tekkivaid kulusid (advokaatidele, täideviivatele ametnikele ja pangale (pankadele)).

10. küsimus: *Kas olete nõus, et arestida tuleks ainult konkreetne summa? Kui jah, siis kuidas see summa tuleks kindlaks määrata?*

4.2. Pankade kulud

Küsimus, kas pangakonto arestimismääruse täitmine ja võlgniku hoiustatud summade järelevalve põhjustab pankadele teatavaid kulusid, on vaieldav. Vaieldav on ka küsimus, kas arestimine peaks olema panga avalik ülesanne, mille käigus tekkivad kulud arvatakse panga tegevuskuludesse. Aeg-ajalt on ka pangad ise või nende kliendid võlausaldajad, mistõttu ka pangad on huvitatud nõudega hõlmatud summade tagasisaamisest. Seega tekib küsimus, kas pankadele tuleks maksta arestimisega seotud ülesannete täitmise eest ja kui tuleb, siis kas summale, mida neil on õigus saada, tuleb kehtestada ülempiir riigi või Euroopa tasandil. Kaaluda tuleks ka seda, kas võlausaldaja peab pangale maksuma enne arestimist või kas pank peaks saadaoleva summa kinni pidama arestitavalt kontolt.

11. küsimus: *Kas teie arvates tuleks pankadele maksta arestimismääruse täitmise eest? Kui jah, siis kas tuleks kehtestada selle summa ülemmäär, mis neil on õigus saada? Kas võlausaldaja peaks maksuma pangale eelnevalt või tuleks tasumisele kuuluv summa maha arvestada arestitava konto krediitsaldolt?*

4.3. Mitme konto, ühiskonto ja volituse alusel kasutatava konto arestimine

Kui võlausaldaja soovib blokeerida korraga mitut kontot, mis asuvad ühes või mitmes liikmesriigis, kuna ühel kontol olevast summast ei piisa nõude rahuldamiseks, tekib küsimus, kas ja kuidas määratakse kindlaks igal kontol arestitav summa, et ennetada kahe- või kolmekordse võlgneta summa arestimist. Kõnealune probleem sarnaneb olukorrale mõnes õigussüsteemis, kus panga peakontoris teostatav arestimine tähendab ühtlasi panga kõikides filiaalides olevate kontode arestimist. Olukorra üks lahendamise võimalus on kanda võlgneta summa eraldi kontole ja vabastada arestitud kontod blokeeringust. Käsitleda tuleks küsimust, kuidas toimiks selline süsteem mitme panga puhul erinevates liikmesriikides.

Küsimusi tekib ka seoses ühiskontode, näiteks abikaasade nimel olevate kontode arestimisega, ning volituse alusel kasutatavate kontode (st kontode, millel konto omanik hoiab raha võlgniku nimel) arestimisega.

12. küsimus: *Kui arestimismäärus hõlmab mitut kontot, kuidas tuleks määrata kindlaks igal kontol arestitav summa?*

13. küsimus: *Kuidas tuleks arestida ühiskontosid ja volituse alusel kasutatavaid kontosid?*

4.4. Arestimisele mittekuuluvad summad

Selleks, et kaitsta võlgniku väarikust ja tema perekonnaelu, tuleb kindlaks määrata summad, mida ei arestita, eeskätt summa, mis jäetakse võlgnikule alles, et ta saaks katta enda ja oma perekonna igapäevaseid kulusi. Seetõttu tuleks kaaluda, millal ja kuidas tuleks kindlaks määrata selle summa suurus – kas seda peaks tegema arestimismäärust andev kohtunik, määrust täitev ametiasutus või pank, kus asub asjaomane konto? Kas selle küsimuse lahendamine tuleks ette näha ametiülesannete hulgas või tuleks seda lahendada üksnes võlgniku taotlusel? Kuidas tuleks kõnealune summa kindlaks määrata ja välja arvutada – kas vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele, kus anti arestimismäärus, vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele, kus asub pangakonto, või vastavalt Euroopa ühtlustatud korrale, milles tuleks summad sätestada asjakohasel viisil, näiteks üldise või indeksiga seotud valemi alusel?

14. küsimus: *Kas arestimisele mittekuuluvad summad tuleks kindlaks määrata arestimismääruse andmise või täitmise seotud ametiülesannete hulgas või tuleks sellekohase taotluse esitamine jätta võlgniku ülesandeks? Kuidas ja kes peaks välja arvutama arestimisele mittekuuluva summa? Mille alusel?*

5. PANGAKONTO ARESTIMISMÄÄRUSE MÕJUD

5.1. Rakendamine

Kui liikmesriigi kohus on andnud pangakonto arestimismääruse, tekib küsimus, kuidas määrust täita. Arvestades kiire tegutsemise vajadust ja asjaolu, et kõnealuse vahendi eesmärk on üksnes pakkuda kaitset, tehakse ettepanek, et arestimine peaks jõustuma vahetult terves Euroopa Liidus ilma et oleks nõutav vahepealse menetluse (näiteks täitmisele pööramine) läbiviimine liikmesriigis, kellele taotlus esitatakse.

Kaaluda tuleb küsimust, kuidas edastada pangakonto arestimismäärus selle andnud kohtust panka, kus asub arestitav konto. Menetluses peavad olema tasakaalus võlausaldaja huvi, et edastamine toimuks kiiresti, ning võlgniku ja panga huvi, et põhjendamata arestimisi oleks võimalikult vähe. Dokumentide edastamine teise riiki toimub vastavalt määrusele 1348/2000,⁹ milles on sätestatud pangakonto arestimismääruse edastamine kohtust otse panka posti teel. Kuigi kõnealusel moel on võimalik kohtuotsuseid edastada võrdlemisi kiiresti, tuleks lisaks kaaluda, kas oleks võimalik kasutada elektroonilisi sidevahendeid, et edastamist veelgi kiirendada. Et saavutada poliitiline eesmärk muuta kontode külmutamine tõhusamaks, tehakse ettepanek, et alates määruse andnud kohtust kuni pangani, kus asub konto, tuleks kõiki pangakonto arestimismääruse menetlemise toimingud või vähemalt osa neist teostada elektrooniliselt. Tuleks hinnata, millise mehhanismiga tagada vajalik edastamise turvalisus ning kas digitaallkirja kasutamisest piisab määruse andnud ametiasutuse ja tema pädevuse tõestamiseks ja edastatavate andmete õigsuse tagamiseks.

Kaaluda tuleb sedagi, kui pika tähtaja jooksul tuleb pangal arestimismäärus täita, st kas konto tuleb blokeerida kohe pärast määruse saamist või teatava aja jooksul pärast määruse saamist, ning kuidas tuleks lõpetada tehingud, mida pank on alustanud enne pangakonto arestimismääruse täitmist.

Pankadelt tuleks nõuda, et nad teataksid pädevale täitevasutusele, kas arestimise tulemusel on arestitud konto(de)l „tabatud“ võlgniku rahalisi vahendeid. Kõige parem oleks ka seda teavet edastada elektroonselt. Seega tuleks kaaluda, kuidas kõnealuse menetluse käigus tagada andmekaitse ja pangasaladus piisav tase.

15. küsimus: *Kas nõustute, et pangakonto arestimismääruse täitmisel tuleks loobuda nõudest viia läbi välisriigi kohtuotsuse tunnustamise menetlus?*

16. küsimus: *Kuidas tuleks pangakonto arestimismäärus edastada selle andnud kohtust panka, kus asub arestitav konto? Kui pika tähtaja jooksul tuleb pangal arestimismäärus täita? Milline peaks olema pangakonto arestimismääruse mõju pooleliolevatele tehingutele?*

⁹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000, 29. mai 2000, tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kättemise kohta (ELT L 160, 30.6.2000, p. 37).

17. küsimus: *Kas nõustute, et pangakonto arestimismääruse saamise järel peaksid pangad teatama täitevasutusele, kas ja kui palju on arestimise tulemusel võetud kaitse alla võlgniku poolt võlausaldajale võlgnetavat raha?*

5.2. Võlgniku kaitsmine

Pärast pangakonto arestimismääruse jõustumist tuleb võlgnikule teatada, et tema konto on blokeeritud ja tal on õigus arestimine vaidlustada või taotleda arestitud summa vähendamist. Tuleb kaaluda, kes peaks asjakohase teabe võlgnikule edastama. Tehakse ettepanek, et võlgnikule teatab sellest ametlikult kohus või arestimise teostanud täitevasutus. Eeldatakse, et tulenevalt panga ja tema kliendi ärisidemetest teavitavad pangad võlgnikku kohe pärast pangakonto arestimist.

On selge, et võlgnikul peab olema õigus arestimine vaidlustada, kuid tuleb kaaluda, milline ametiasutus peaks olema pädev vaiet ära kuulama – kas pangakonto arestimismääruse väljastanud kohus või kohus, mis asub seal kus kontogi. Lisaks tuleb kaaluda, kas vaidlustamise alus (näiteks võla tasumine, nõude kohta esitatav ettekirjutus) peaks olema ühtne terves Euroopas, et kavandatav õigusakt oleks tõhus. Tehakse ettepanek, et vaidlustamise võimalikud alused võiksid erineda vastavalt sellele, kas pangakonto arestimismäärus on antud mõne olemasoleva täitmisele kuuluva õiguse alusel või neist sõltumatult. Lisaks tehakse ettepanek, et kui pangakonto arestimismäärus on tehtud enne põhihagi kohtumenetluse algust, ei pöörata arestimist täitmisele, kui võlausaldaja ei algata põhihagi teatava tähtaja (näiteks ühe kuu) vältel.

Kerkib ka küsimus, kui suur peaks olema võlausaldaja vastutus põhjendamata arestimise eest ja kas vastutust tuleks ühtlustada terves Euroopas või jätta see riikide pädevusse.

18. küsimus: *Millal tuleks võlgnikule teatada, et pangakonto arestimismäärus on välja antud ja täidetud? Kes peaks seda tegema?*

19. küsimus: *Kas arestimismäärus peaks olema tühistatav või see aeguks automaatselt, kui võlausaldaja ei esita teatava ajavahemiku jooksul põhihagi?*

20. küsimus: *Mille alusel ja mil määral peaks võlgnikul olema õigus vaidlustada pangakonto arestimismäärus? Milline kohus peaks olema pädev ära kuulama võlgniku vaiet arestimismääruse vastu?*

21. küsimus: *Kas võlausaldaja vastutus pangakonto põhjendamata arestimise eest tuleks ühtlustada terves Euroopas? Kui jah, siis kuidas?*

5.3. Konkureerivate võlausaldajate järjestamine

Kui mitu võlausaldajat konkureerivad võlgniku pangakontol oleva summa suhtes, tekib küsimus, kuidas järjestada võlausaldajaid väljaspool maksejõuetusmenetlust. Mõnes liikmesriigis antakse eesõigus esimesele võlausaldajale, kes esitab pangale kaitsemääruse, teistes riikides aga kohaldatakse raha jagamisel rühmapõhimõtet nagu maksejõuetusmenetluseski. Seetõttu tuleb kaaluda, kas kõnealust küsimust tuleks ühtlustada Euroopa tasandil või jätta see selle liikmesriigi pädevusse, kus määrust täidetakse. Samasugune järjestamise küsimuse kerkib ka seoses kriminaal- ja haldusmenetluses antava varade külmutamise määrusega.

22. küsimus: *Kas tuleks vastu võtta ELi eeskirjad, milles sätestatakse konkureerivate võlausaldajate järjestamine? Kui jah, siis millist põhimõtet tuleks järgida?*

5.4. Arestismääruse „muutmine“ täitemeetmeks

Võlausaldaja, kes on arestimismäärusega blokeeritud võlgniku konto, võib lõpuks saada põhihagis määruse, mida täidetakse selles liikmesriigis, kus konto asub. Täitmine võib toimuda täitmismääruse teel määruse 44/2001 alusel või teatise teel, mis on antud Euroopa uue väikeste ja vaidlustamata nõuete menetluse kohaselt. Kõnealune võlausaldaja soovib, et arestitud vahendid kantaks tema pangakontole, või tahab saada raha kätte mõnel muul viisil. Tuleb kaaluda, kuidas niisugusel juhul arestimismäärus muutub täitemeetmeks, millega arestitud summa kantakse üle võlausaldajale.

23. küsimus: *Kuidas tuleks arestimismäärus muuta täitemeetmeks, kui võlausaldaja on saanud määruse, mis kuulub täitmisele selles liikmesriigis, kus asub pangakonto?*